

SINNLIGA LANDSKAP GER STÄRKANDE UTEVISTELSE

2019-08-27

Av: Urbio

Om utomhusmiljöerna gestaltas väl händer något med den som vistas där, både det psykiska välmåendet och den fysiska hälsan påverkas positivt. På ett entrétorg till ett rättspsykiatriskt sjukhus har sinnlighet varit ledordet i gestaltningen – med gott resultat.

En nyligen uppmärksammas studie publicerad i 'People and Nature' undersökte människors sinnesstämning på Twitter. Studien visade att vistelse i park med uppvuxna träd gav en lyckoinjektion som kunde utläsas på den sociala plattformen i upp till fyra timmar efter besöket. Ju mer grönt i parken desto större glädjeffekt. Även tidigare forskning har visat att människorna i städerna verkligen behöver parker och andra miljöer för att återhämta sig och må bra.

I om- och tillbyggnadsprojektet för Karsuddens sjukhus i Katrineholm har Urbio arbetat med både omgivning, rastgårdar samt entrétorg till huvudbyggnaden. Sjukhuset, som rymmer rättspsykiatriska kliniker där de intagna dömts till vård, kan vara en stressig miljö för både personal och besökande. Tanken med gestaltningen av utemiljön är därför att föra in grönska och andra naturelement som understöder återhämtning. Fokus för entrétorget är att få till en välkomnande plats där en rad sinnliga aspekter är integrerade i landskapsgestaltningen. Tanken är att få ned axlar och ge djupare andning på förbipasserande för att om möjligt dämpa eventuell oro och sorg.

Torget har ett tak av trädskronor bestående av en palett av spännande träarter. Utan att förlora överblickbarheten och orienteringsmöjligheterna skapar stammarna förgrund till torgets omgivande fasader. Sommartid frambringar suset av vinden i trädens bladmassor en förnimmelse av välbehag. Trädskuggorna ger svalka åt besökaren solgassande dagar med dansande fläckar av ljus på torgets golv. När hösten sätter in beströvs samma golv av löv i olika vackra färger och former. Vintertid framträder stammar och grenverk visuellt, understött av torgets belysning.

Torggolvet är belagt med betongmarksten som glesats ut i partier där rörelsemönstret tillåter det. I fogarna mellan stenarna växer olika typer av krypande örter, vilket ger torget ett mjukare intryck. De utglesade stenytorna övergår i planteringar fyllda med prunkande perenner. Det hela ger en känsla av att naturen bjudits in som hedersgäst på en annars hårdgjord platsbildning.

Krumelurer, rörräcken som ska skydda träden. Foto: Urbio

Eftersom entrétorget ska fungera för angöring av biltrafik och leveranser behöver växtligheten skyddas från trafiken. Lösningen är specialdesignade trafikräcken som kommer att kallas Krumelurerna. Krumelurerna är mässingsfärgade rörräcken i sitthöjd som är utplacerade på torget vid träd och perennplanteringar i strategiska lägen. Dessa identitetsskapande element gör att entrétorget känns både omhändertaget och unikt.

Centralt på torget är ett vattenkonstverk. Den varmare delen av året skvalar vattnet stilla nedför två sluttande plan med

ojämnt lagda granitstenar. På så sätt alstras både vattenglitter och porlande ljud, vilket ger positiv inverkan på upplevelsen av platsen. Att olika former av rinnande vatten flitigt används i fontäner och vattenspel på centrala platser i städer världen över måste ha att göra med att det får oss människor att känna lugn och trygghet. Inte konstigt egentligen då rent dricksvatten är ett av våra primära behov, näst efter syrerik luft.

Som i alla landskapsarkitekturprojekt blir inte allt som det var tänkt. Platsen blev tack vare de sinnliga inslaget så pass populär för utevistelse att de inritade bänkarna inte räckte till. Därför tillkom en handfull bänkbord så att personalen lättare kunde vistas här på lunch- och fikaraster.

Lärdomen av det resulterande entrétorget vid Karsuddens sjukhus är att sinnliga landskap verkligen genererar attraktivitet och skapar ett sug efter mer stärkande utevistelse. I vår tid med hög stressfaktor och hårda samhällsklimat kan stadens gröna miljöer leverera något som annars är svårt att köpa för pengar!